N°. 41. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag en Maandag 17 en 18 Februarij

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Februarij.

De *Moniteur* heeft heden, ter uitvoering der wet van 19 april 1834, de lijst der steden waar de kieskollegien zich moeten vereenigen.

Hetzelfde blad bevat eenige benoemingen, op voorstel van den vice-admiraal *Rosamel* gedaan, van personen die zich bij de jongste gebeurtenissen te Vera Cruz onderscheiden hebben.

— Als zeker wordt gemeld dat het Mexikaansch gouvernement een honderdtal kaperbrieven heeft afgegeven. De minister van koophandel, *Martin*, du Nord, heeft, onder dagteekening van den 11den, een brief aan de kamer van koophandel te Havre geschreven, waarin hij kennis geeft, door eene depeche van den franschen vlootvoogd op de Mexikaansche kust, vernomen te hebben, dat het Mexikaansch gouvernement kaperschepen tegen de fransche koopvaardijschepen uitrustte, dat het fransch gouvernement de noodige maatregelen zou nemen om de handelsmarine te beschermen, en dat er, zoo noodig, konvooijen zouden worden georganiseerd van de vaartuigen naar Amerika bestemd, door gewapende schepen begeleid wordende. Het berigt van het gevaar waaraan de handel dien ten gevolge kan blootgesteld staan, geeft de oppositie nieuwe stof, om het ministerie over verkeerd beleid in de zaken van Mexiko aan te vallen.

Volgens berigten uit Mexiko over Nieuw Orleans, tot den 6sten januarij, begon de federalistische partij er meer en meer de overhand te krijgen en dacht men weldra van eene omkeering in het bestuur te Mexiko te hooren. [illegible] afstands van Vera Cruz gestorven; op dien afstand bevond zich ook nog een klein getal troepen, de andere te Xalapa, zelfs waren er nog Mexikaansche officieren, die zich zoo men zegde, te laten omkoopen door daggelden die de hoofdstad zouden krijgen. — De handel van Tampico en de andere noordelijke havens was vrij levendig, de blokade bestond daar slechts in naam.

— Men verzekert, dat de generaal *Jacqueminot* sedert eenige dagen in de hoofdstad terug gekomen is, alhoewel door de ministeriele bladen daarvan geen gewag gemaakt is. Gisteren zou hij bij eene vereeniging van kiezers van het 2de arrondissement der hoofdstad, door het comité der 221 opgeroepen, voorgezeten hebben. De verkiezingscomités zijn thans in volle werking; door geheel Frankrijk heen worden circulaires, zoogenaamde geloofsbelijdenissen, dagbladen enz. rondgezonden; de laatsten zijn met allerlei brieven en aanbevelingen van de leden van deze of gene partij gevuld. Men beklaagt de kiezers over al hetgeen zij te lezen hebben, om met kennis van zaken van hun regt gebruik te maken; menigeen moet door al het tegenstrijdige, dat hij onder de oogen krijgt, slechts te meer wanrazd worden.

Het *Journal des Débats* haalt heden, onder het hoofd: » Volkomen vertrouwen van den heer *Thiers* aan den heer *Molé* gegeven," de volgende zinsneden aan, uit een discours door den eerstgenoemden den 29sten November 1837 uitgesproken: » Het zij mij vergund, mij te verwonderen, zoo als dezelfde lieden, die zich beklaagd hebben, dat Frankrijk besluiteloos was en zich niet met waardigheid gedroeg, dat het zich in eindelooze onderhandelingen liet wikkelen, zich thans komen beklagen, dat men die onderhandelingen tot een einde heeft willen brengen en de traktaten doen uitvoeren. Frankrijk heeft reeds een besluit genomen dat men geprezen heeft, *namelijk, toen het gezegd heeft dat België niet door een Pruisisch leger zou overheerd worden.* Iedereen heeft den edelen moed door Frankrijk op dien dag betoond, toegejuicht. *Men moest nog een ander bewijs geven van kloek besluit, men moest zeggen:* » » *De traktaten zijn geteekend, zij zullen ten uitvoer gelegd worden.*" " (De onderhaalde woorden zijn die welke door het *Journal des Débats* zijn onderschrapt.)

— Gisteren heeft de president van den raad een onderhoud met de pruissische en hollandsche gezanten gehad.

— Naar een loopend gerucht wil, zouden de 24 artikelen eerst na de verkiezingen ten uitvoer gelegd worden. Het ministerie zou zich van dit uitstel als van een middel willen bedienen, om te gemakkelijker de meerderheid te behalen, door de kiezers in vrees van een mogelijken op handen zijnde oorlog te houden.

— Verscheidene fransche officieren, die deel van het vreemden legioen in Spanje hebben uitgemaakt en zich thans te Parijs bevinden, moeten zaturdag aanstaande bijeenkomen, om eene petitie aan den koning te teekenen, waarbij zij autorisatie willen vragen om in belgische dienst te treden.

— Uit Bayonne schrijft men van den 11den Februarij: Na langer dan gedurende twee maanden elkander geobserveerd te hebben beginnen de beide strijdvoerende partijen er aan te denken, wat zij in het aanstaande voorjaar zullen kunnen ondernemen. De karlisten rusten eene expeditie uit, waarvan men het doel nog niet kent; zij hebben een begin gemaakt met sedert eenige dagen onderscheiden verkenningen te doen. Zoo heeft eene kompagnie karlisten van Lesara, een post der constitutionelen op een pistoolschot afstands van Fontarabie overvallen en verscheidene personen als gijzelaars medegenomen. De constitutionele troepen van de omgelegen plaatsen, zooals Fontarabie en Irun, hadden niets in 't werk gesteld, om de karlisten te achterhalen. Sedert die gebeurtenis was de gemeenschap tusschen Bayonne en St. Sebastiaan wederom gestremd.

Sedert den 7den was het door den minister *Alaix* bevolen onderzoek omtrent de expeditie van *Munagorri* begonnen.

Don *Carlos* zou den 9den met zijne echtgenoote Azpuitia verlaten en naar Bergara gaan, om van daar zich vervolgens naar Estella te begeven.

— De koers hield zich heden beter dan gisteren. De daling van gisteren werd veroorzaakt door gerugten, dat er te Brussel onlusten hadden plaats gehad, en door het failliet van den heer *Cockerill*. Het eerste gerucht wist men heden, dat onwaar was en het tweede maakte hier geen zeer grooten indruk. De notering was heden (14 Februarij) 5 pCt. 110,75; 3 pCt. 78,70; Nap. r. 99; Sp. Ardoin 19½; Portugal 23; Rom. L. 99¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Februarij.

Naar men vernoemt, is door Zijne Majesteit bepaald, dat de officieren van het reserve-bataillon der 14de afdeeling, tijdelijk te 's Hage in bezetting, gedurende hun verblijf in die residentie, gelijke buitengewone toelage zullen genieten, als zulks aan het vorig garnizoen aldaar is verleend geworden.

— Zijne Majesteit heeft weder aan de fabrikanten, leveranciers van wollen stoffen voor het leger, eene tijdelijke verhooging van 6% ten honderd van de standprijzen dier stoffen, voor het afgeloopen jaar vastgesteld, verleend.

— Bij het bestuur van het algemeen pensioen-fonds zijn benoemd: tot commies, de heer *Martijn*; tot verificateur, de heer *J. A. Boutman*, en tot adjunct-commies, de heer *van Tol*.

— Van Regeringswege is autorisatie verleend om in de reeds drooggevallen landen van den Zuidplas in Schieland, over eene lengte van 31,100 ellen, verdeeld in negen percelen, de vereischte berm-, kovel- en scheisloten te doen graven.

— Door Zijne Exc. den minister van financien is ter kennis [illegible] de daarbij belanghebbenden gebragt, dat, gedurende de maanden maart, april, mei en junij aanstaande, de voldoening zal plaats hebben van lijfrenten, gevestigd op een en twee lijven, ingeschreven in het grootboek der nationale schuld, en loopende over den jare 1838; dat, ten gevolge van de bestaande verordeningen, de voorschreven betalingen, op vertoon van het certificaat van inschrijving, zullen geschieden bij assignatiën, af te geven door den administrateur van 's Rijks schatkist, in de hoofdplaats van elke provincie (in de

provincie Holland, noordelijk gedeelte, te Amsterdam), betaalbaar op zigt, ten kantore van den agent van den algemeenen rijkskassier, mede aldaar gevestigd.

— Eergisteren is te Rotterdam met het beste gevolg van stapel geloopen, het barkschip *Boerhaave*, groot 450 tonnen, gebouwd door de scheepsbouwmeesters *de Jong, Kortelandt en Anthony*, op hunne werf *St. Joris*, voor rekening van de heeren *C. en A. Vlierboom* en *van Rossem, van Oordt en Co.*; terwijl onmiddelijk daarna op dezelfde helling, voor rekening van eerstgenoemde heeren, de kiel werd opgehaald voor een barkschip van gelijke grootte, hetwelk den naam zal voeren van *Ceres*.

— Te Amsterdam is gisteren met het beste gevolg te water geloopen het fregatschip *Immagonda Sara Catsina*, gebouwd op de scheepstimmerwerf van de heeren *J. Meyes en Zonen* voor rekening van de heeren *P. Scheffer en Zoon. qq.*

De belgische bladen blijven zich nog in redeneringen verliezen over de houding, die de ministers in de kamers zullen aannehmen, of zoeken elkanders gevoelens te bestrijden, naar dat zij voor den tegenstand of voor de toetreding tot de voorstellen der conferentie gestemd zijn.

De *Belge* bestempelt de toetreding tot de gedane voorstellen nog steeds met den naam van landverraad. Dit blad hield een paar dagen geleden het volgende: » Het gouvernement heeft officieus het gerucht doen tegenspreken, dat de heer *van de Weijer* last tot de onderteekening had ontvangen. Die last is echter werkelijk gegeven. De heer *van de Weijer* moet morgen den 15den dezer, met constitutionele reserves, onderteekenen en de volbragte daadzaak zal den 19den aan de kamers werden medegedeeld. Het verraad rekent op 12 vertegenwoordigers."

Een ander blad *le Fanal* (de gewezen *Courrier Belge*) behelst daarentegen het volgende: » Wij hebben dit oogenblik vooral een gevaar te vermijden, namelijk van de aanzienlijke kosten, die de wapening en verlaatsing van de troepen der verbondene mogendheden tot het doen uitvoeren van het vonnis der conferentie, noodzakelijk maken, ten onzen laste te zien brengen. Die kosten moeten ontzettend groot wezen, te oordeelen naar die, welke men te dier zake voor ons eigen leger heeft gemaakt, en welke in den laatsten tijd soms op één enkelen dag 500,000 franken hebben bedragen. Thans beloopen de uitgaven daarvoor dagelijks 150,000 franken, hetgeen voor een geheel jaar meer dan 60 millioen franken zou zijn. Het wordt dus tijd, om aan dien ons verpletterenden staat van wapening een einde te maken, die, nu Frankrijk ons verlaat, tot niets leiden kan."

— De *Commerce Belge* vermeldt heden onder zijn beursbericht het volgende: » Voorwendselen van onzekerheid over de houding, welke het gouvernement aanstaanden dingsdag in de kamers zal aannemen, hebben invloed genoeg gehad, om de meerdere levendigheid in de zaken, ter zake van het vertrouwen dat de staatkundige kwestien bepaald beslecht waren, ontstaan, tegen te houden. In het algemeen houdt men zich altijd overtuigd, dat de meerderheid, zoo zij geraadpleegd wordt, zich voor den vrede zal verklaren; maar men is bevreesd voor de gewone weifeling van den minister die de zaken bestiert (*Detheux*), en de gevoelens van den staatsminister (*de Merode*), die, zegt men, nog gisteren n een dagblad in den geest van den tegenstand geschreven heeft. Wij houden het er voor, dat er eene niet belangloozé overdrijving achter die vrees schuilt, dewijl het gouvernement nog de gelegenheid niet gehad heeft, om zich te verklaren. De ministers nemen de grootste bescherdenheid in acht over hetgeen zij doen zullen, en daarin hebben zij regt; want in de tegenwoordige omstandigheden kan een half vertrouwen, zelfs aan een vertrouwd vriend, den uitslag benadeelen. Zoo de geruchten en bemoeijingen onder dit oogpunt den vooruitgang in de handelszaken hebben doen staken, heerscht er aan den anderen kant volkomen gerustheid; wij bedoelen de binnenlandsche rust; men weet dat zij door de verstandigste maatregelen en den krachtigsten wil gewaarborgd is. Men wenscht elkander geluk, met de beslaiten door de autoriteit te dien aanzien genomen.

— De *Emancipation* behelst een betoog, waarin hij, met betrekking tot de verwijdering der oostenrijksche en pruissische zaakgelastigden, ten gevolge der indienststelling in België van het hoofd van het poolsche opstandelingsleger, betreurt de strekking van zekere hoven om zich steeds in de binnenlandsche aangelegenheden van andere landen te mengen! Volgens *l'Emancipation* had die indienststelling volstrekt geen staatkundige beteekenis, was zij slechts een voorzigtige en wijze maatregel in het belang van het land, die de gevoeligheid van Pruissen en Oostenrijk niet kan kwetsen, of zij moesten in 't geheim het bestaan van België belagen!

— De belgische chef van den generalen staf, de generaal *Hurel*, is den 14den in het kamp van Beverloo gekomen en zou er de troepen in oogenschouw nemen. Op zijn weg derwaarts had hij de troepen die thans te Leuven, Diest en Hasselt zijn, insgelijks geinspecteerd.

— Uit Antwerpen schrijft men van den 14den: » Men blijft voortgaan met in het bassin een aanzienlijk materieel voor de veldbatterijen geschikt in te schepen; dit materieel, zegt men, dat voor de Kempen bestemd is. Men bewapent met ijver de omstreek van de slijkpoort en de forten, die dezelve verdedigen."

— Te Antwerpen wilde men, dat het 7de regiment van linie van daar naar Brussel zou vertrekken, om er garnizoen te houden.

— Van Luik is den 14den eene nieuwe belegeringsbatterij naar Diest vertrokken.

— *l'Emancipation* verzekert, dat de belgische oorlogsminister een kontrakt gesloten had voor de levering van 2500 engelsche paarden, ter vergoeding van degenen, die men uit Duitschland verwacht had te bekomen. — Uit andere berigten blijkt het intusschen, dat men reeds veel binnenlandsche paarden opgekocht heeft.

— In een bijzonderen brief, voorkomende in de brusselsche voor den vrede gestemde bladen, leest men een brief uit Leuven van den 14den geschreven, waarin de schrijver zich als volgt uitdrukt: » Ik heb in deze laatste dagen een groot gedeelte van België doorgereisd, en kan u op mijn geweten verklaren, dat ik nergens, zelfs in de kleine af te staane gedeelten van Limburg en Luxemburg, die geestdrift voor den oorlog opgemerkt heb, die opgewondenheid, welke aan uitzinnigheid grenst, gelijk zich onlangs *l'Emancipation* uitdrukte. Met uitzondering van een klein getal jonge heethoofden en revolutionnairen van beroep, die slechts verlangen België ten prooi te zien aan tegenspoedigheid, of dat het door den vreemdeling gedeeld worde, geeft het geheele volk blijken van het vurigste verlangen, dat de vrede spoedig een eind stelle aan de noodlottige crisis, waarin ons land tegenwoordig verkeert. Men ondervraage slechts een twintigtal personen, de eerste die men ontmoet, en zeker zullen er vijftien of meer onder dezelve gevonden worden welke dien wensch ontboezemen, omdat ieder Belg, die zijn land lief heeft, overtuigd is, dat de oorlog, in den tegenwoordigen staat van zaken, de ondergang van België zou ten gevolge hebben, als welke belangen reeds zulk een zwaren schok geleden hebben door de vijandelijke demonstratien der kamers, door de dreigende taal van eenige dagbladen, die wellig door de vijanden van het land omgekocht zijn, en eindelijk door de zwakheid van het gouvernement." Op dien toon gaat de schrijver voort, betogende, hoe voor vrede daar, en het eerst gerucht van de toetreding van België, dadelijk het vertrouwen zich in alle zaken en bedrijf verlevendigde.

NEDERLANDEN.

Bij het doorlezen van het rapport des graven [illegible], gedaan aan de vertegenwoordigende kamer in België, kan het niet missen, of men moet zich verwonderen, over de openhartigheid des ministers, wanneer hij medeleelt, wat hij al te werk heeft laten stellen, om de conferentie te bonden te bewegen, om terug te komen op vroegere bepalingen, en op het aanvankelijk gekoesterd gevoelen, om de XXIV artikelen als definitief aan te zien, nadat de koning der Nederlanden het traktaat had onderteekend. Wanneer men met bedaardheid al die slinksche handelingen wilde toetsen aan de begrippen, die wij Nederlanders van regt en billijkheid hebben, en wat wij houden voor eerlijk en betamelijk, dan lijdt het geen twijfel, of er zou zeer veel af te dingen zijn op de goede trouw van België, waar nogtans niemand hier te lande sterk mede ingenomen is: maar het moet verwondering baren, dat de Belgen de stoutheid gehad hebben, [illegible] te doen en zich hebben onttrokken aan [illegible] verpligting, om de XXIV artikelen ten uitvoer te leggen, de conferentie zoo dadelijk gehaagd is geweest, om op vroegere bepalingen terug te komen; en dit enkel en alleen, omdat de eischen der Belgen zijn ondersteund geworden door Frankrijk en Engeland. Dit rapport doet zien, waartoe eene vreesachtige staatkunde leiden kan; en hoeveel men vermag als men slechts durft te vorderen, en een magtige mogendheid zich leent, om die vorderingen te bekrachtigen. Zoo werd reeds in februarij 1831 Nederland in het ongelijk gesteld; en vergund, en aan hetzelve andere wetten voorgeschreven, om dat België die wetten niet wilde eerbiedigen, zoo werd het traktaat van 21 mei 1833 opgelegd; en na de uitvoering der XXIV artikelen in België's belang, heeft men niet teruggehouden, om, nadat het traktaat onderroepelijk door des konings toestemming geworden was, hetzelve op nieuw om te wroeten, en nog ongunstiger bepalingen voor ons land daarin te voegen. Immers het blijkt uit dat rapport, dat de conferentie geenszins gezind zich betoonde, om aan Nederland te waarborgen de stipte nakoming en volledige naleving van dat traktaat, voornamelijk opzigtelijk de betaling der renten van de publieke schuld; en weigerde aan Nederland regten toe te kennen tot bewaring of handhaving van zijn regt, indien België aan zijne ver-

pligtigen te kort komt, of ronduit weigert, daaraan te voldoen. Wel mogt dus de koningin van Engeland verklaren; dat men zich verheugde dat netelige vraagstuk beëindigd te hebben, zonder stoornis van den algemeenen vrede te moeten duchten, omdat zij vertrouwde, dat ook het bestuur in België toetreden zou; want inderdaad heeft men de gelegenheid niet laten voorbij gaan, om de Nederlandsche regten op deszelfs riviéren eenen gevoeligen slag toe te brengen; en door de vermindering der jaarlijksche renten door België te betalen voor te schrijven; in plaats van de kapitalisatie der schuld in België en derzelver vermenging met de nationale schuld aldaar te bevelen; want al moge Nederland nu ontheven zijn van de likwidatie van het Amortisatie-Syndikaat, dat moge misschien voor een gedeelte opwegen tegen de voorschotten van het Belgisch aandeel, zoo als dat nu bepaald is; de aanzienlijke vermindering van 8,400,000 is enorm; omdat Nederland daarvoor niets in de plaats erlangt. Immers de houding door de conferentie jegens Nederland en België aangenomen, was die, als of zij handelde met twee op gelijke lijn staande magten; terwijl hier niet had behooren te zijn vergeten geweest, dat bij het op het spel zetten van het traktaat der XXIV artikelen door België, tegelijk deszelfs bestaan als staat problematiek werd; en deszelfs voornaam geheel en al aandruischt tegen den grondslag van dezelfs tegenwoordig bestaan, de *neutraliteit*. Wij hebben uit die stukken geen grond kunnen vinden, waarom de conferentie zoo willekeurig-lijk de fl. 8,400,000 verminderd heeft; want ook elke transactie, zoo als hier voorgeslagen werd, moet redenen hebben; zij kon misschien gelden voor de vrijstelling van het opleggen van den achterstand; maar voor het verminderen der rente, bestaat niets dan alleen de omwil van België om iets meer te willen geven. Worden ook soms onze kolonien terug gegeven, die ons afgenomen zijn, toen men ons België opdroeg? Wij konnen tot heden toe dat artikel nog niet; en twijfelen ernstiglijk of wij dat artikel in eenig traktaat ooit lezen zullen, of voor die kolonien vergoeding ontvangen. — En met dat al heeft de regering verklaard, toe te treden tot de jongste voorstellen der conferentie?! De regering heeft goed en voorzigtig gehandeld; zij heeft een traktaat, dat haar benadeelt, onderteekend, omdat zij zwichten moest voor hooger magt; omdat zij te vergeefs en vruchteloos hare regten had verdedigd; omdat zij zag, dat geen tijdsverloop de conferentie tot meer billijke gezindheden jegens haar had geneigd, dat men haar had aangezegd, dat alle onderhandeling op eenen anderen grondslag nutteloos was en onmogelijk; dat zij dat zelfs nog in 1836 had beproefd, en dat het dus pligt werd een traktaat te onderschrijven, waarbij de vrede werd gewaarborgd, om niet geheel vruchteloos zich te laten uitputten door het *status quo*; of door den ramp van eenen algemeenen oorlog. De nederlandsche regering heeft het offer gebragt, dat men van haar vorderde; zij heeft haren tegenstand laten varen, zoodra zij overtuigd werd, dat alle verdere tegenstand nutteloos was; en de Natie is haar dank schuldig, en voor die vroegere volharding, en voor het zwichten te dezen tijde.

BEGTSZAKEN.

Voor het provinciale hof van Holland, tweede kamer, stond gisteren te regt *Jan Christiaan Bakker*, beschuldigd van het verduisteren, weerloos maken en aan hunne bestemming onttrekken van gelden, welke hij in zijne betrekking van eersten klerk ter secretarie der stad Leiden belast was te ontvangen en aan die stad te verantwoorden, welke alzoo onttrokkene, verduisterde en weerloos gemaakte gelden eene som van 3000 franken (*f* 1500) bedragen. Uit de instructien der zaak was gebleken, dat de beschuldigde, in gemelde betrekking, belast was met de ontvangst van zekere recognitie-regten van ambtenaren, en gebetreficieerden der stad; met die van de legesgelden aan de stad verschoonende; en met die van de opbrengst van [illegible] van 1832—1837, dien ten gevolge, ontvangen [illegible] van *f* 11,474 aan recognitie en leges en *f* 374 aan [illegible] dat behalve de dienst van 1838, bij *Bakker*, van de geheele ontvangene som, slechts aanwezig was gevonden de som van *f* 31,678, zoodat daardoor een te kort aanwezig was van *f* 11,014; dat de bes. reeds in 1835 pogingen in het werk gesteld had, om gelden tot aanzuivering zijner achterstallen te verkrijgen, hetgeen hem niet is gelukt; dat hij verklaard heeft tot die misdaad te zijn gekomen, doordien zijne inkomsten niet genoegzaam waren, om in zijne behoeften en in die van zijn huisgezin te voorzien. Drie getuigen werden, in deze zaak gehoord, als: 1°. de heer *P. du Rieu*, wethouder te Leiden, thans fungerend secretaris der stad Leiden; 2°. de heer jhr. mr. *L. P. A. van Puttkammer*, ontvanger der stad; en 3°. *H. Montagne Jz.*, chef der stads-secretarie aldaar. De getuigen hebben de daadzaken bevestigd, die in de akte van beschuldiging vervat waren, en waarvan wij de voornaamsten hierboven hebben opgegeven. Bijzondere opmerking verdienen echter de verklaringen van den heer *Montagne*, waaruit gebleken is, dat de bes. hem reeds ten jare 1835 van den drang, waarin hij zich bevond, had kennis gegeven, dat *M.* destijds den toenmaligen secretaris der stad, wijlen den heer *du Puy*, daarvan mededeeling gedaan had, en dat deze de geheele zaak met den sluijer des geheims had zoeken te bedekken, en getracht heeft den bes. bij te springen. Vervolgens is de beschuldigde gehoord, die hoofdzakelijk verklaard heeft, dat de heer *du Puy* hem beloofd had, de achterstallen voor hem aan te zuiveren.

Daarop heeft de advokaat-generaal mr. *la Grappe Dominicus* het woord gevoerd en de beschuldiging gestaafd. In het eerste deel zijner rede ging hij de daadzaken na, in het tweede deel onderzocht hij welke qualificatie er aan zijne misdaad in den zin der wet behoort te worden gegeven. In het eerste deel toonde hij aan, dat de feiten, aan den beschuldigde te laste gelegd, genoegzaam bewezen waren, en in het tweede deel, heeft hij de toepasselijkheid van art. 169 van het strafwetboek op dezen beschuldigden aangetoond.

Mr. *F. C. Donker-Curtius* heeft breedvoerig betoogd: 1°. dat er in het proces, noch in het algemeen, noch in het bijzonder, aan de misdaad van forfaiture of malversatie, in den zin van art. 169 Code Pénal, kan worden gedacht; en 2°. dat er zelfs geen *abus de confiance* heeft bestaan, maar er alleen grond zou kunnen aanwezig zijn, om tegen den bes. eene actie in te stellen, op grond van art. 1993 Code Napoléon. Hij ontvouwt, dat de bes. geen *fonctionnaire public* was; hij heeft als zoodanig geen eed afgelegd, hij was geen *Commis à la perception*, geen *Comptable of fonctionnaire public*, heeft zich door geene *soustraction* van de gelden meester gemaakt, de gelden waren hem niet toevertrouwd *en vertu* maar *à l'occasion des fonctions* enz. Tot staving dier stelling, bragt hij onder anderen bij, dat, volgens art. 19 der Instructie van den secretaris der stad, deze de verantwoordelijke persoon is, en zulks blijft voor de daden, die zijne klerken mogten begaan. Voorts tracht hij aan te toonen, op grond der stedelijke reglementen en verordeningen, en de verpligtingen, die daarbij aan de stedelijke regeringen zijn opgelegd, dat wijlen de heer *du Puy* en burgemeester en wethouder der stad Leiden, het gebruik dezer gelden uitdrukkelijk of stilzwijgend moeten hebben toegestaan. Onder anderen tracht hij zulks af te leiden uit het aangevoerde, dat, niettegenstaande de heer *du Puy* wist, wat er gebeurd was, hij, waarschijnlijk tot eigen behoud, geen eclat wilde gemaakt hebben, den bes. liet begaan en hem zelfs niet controleerde. Voorts doet hij de slordigheid zien, welke er bij het bestuur der geldmiddelen te Leiden moet hebben bestaan. Ten slotte doet hij zien, dat er verpligting bestaat, dat B. de gelden terug betale, waarvan hij gebruik gemaakt heeft, en dat, wanneer hij deze restituëert, er dan niets aan te merken zij.

Nadat de adv. gener. en de verdediger gerepliceerd hadden, heeft het hof zich in de raadkamer verwijderd, en, na eene langdurige beraadslaging, den beschuldigde schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde misdaad, en te dier zake veroordeeld tot te pronkstelling gedurende een half uur, uit te voeren binnen de stad Leiden; een confinement gedurende den tijd van zes jaren, en eene geldboete van *f* 920.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Den 30sten l. werd te *Weenen* de betrekking van keizerlijke hofrak, eene betrekking die de hofraad von Hammer Purgstall sedert 27 jaren bekleed had, aan den hofraad von Huszar overgedragen. — De beijersche regering heeft besloten, om de galvanische telegrafen, naar de uitvinding van professor Steinheil, op den spoorweg van *Furth* naar *Neurenberg* daar te stellen, en den gezegden professor het toezigt daarover op te dragen. — Te *Keulen* heeft zich, naar het voorbeeld van zoovele andere aanzienlijke steden in *Duitschland*, eene kunstvereeniging gevormd, met het doel, om jaarlijksche tentoonstellingen van schilderijen te houden en daardoor mede te werken tot aanmoediging van de kunst en derzelver beoefenaars. De eerste tentoonstelling is in Mei en Junij bepaald, waarop die van *Dusseldorp* in Julij en Augustus volgt.

Frankrijk. — De uitvinding van den heer Daguerre, om teekeningen naar de natuur, door de weerkaatsing van het licht, op het papier te bekomen, vindt van onderscheidene kanten tegenspraak. De Akademie van Wetenschappen heeft onder anderen een vertoog tegen de eer dier uitvinding van den geleerden Engelschman Talbot ontvangen, 't welk door denzelven ook in de koninklijke Maatschappij te *Londen* zou gelezen zijn. Het is thans ook niet meer de uitvinding zelve waarop de heer Daguerre bijzonder aanspraak maakt, maar derzelver volmaking, of liever de kennis of zamensteling der stoffe, die op het papier gebragt wordt, waarop de weergekaatste voorwerpen met hunne kleuren zich hechten. Men komt er thans voor uit, dat reeds in 1814 door zekeren heer Niepce proeven in

denzelfden trant werden genomen, en met de zoon van dezen laatsten heeft Daguerre zich geassocieerd en op den ingeslagen weg zijne proeven en onderzoeken voortgezet. De uitwerking die het kunstmiddel op het papier, door den invloed van het licht te weeg brengt, is intusschen verbazend; men kan er over oordeelen uit de vermelding, dat een huis, op de afmeting van een duim grootte, zoo naauwkeurig op het papier wordt overgebragt, dat zelfs de pannen of leijen van het dak zigtbaar zijn, en dat men met een vergrootglas, niet alleen zeer duidelijk een raamtje op de bovenste verdieping onderscheidt, 't welk men met het bloote oog naauwelijks ontwaren kan, maar zelfs een stuk gebroken ruit in dat raamtje, die met strooken papier aaneengehecht is. — Een der oudste van de in leven zijnde fransche letterkundigen, de heer Cousin, van *Avallon*, in het jaar 1769 geboren, een vruchtbaar schrijver en verzamelaar van bijzonderheden, uitstekende mannen betreffende, bekend onder den naam van *Apa's*, werd dezer dagen in de straten van *Parijs* in den meest armoedigen en hulpbehoefden toestand gevonden. In de handen van den ongelukkigen staat des grijsaards met levendigheid gewag gemaakt zijnde, is hem uit het fonds van aanmoediging voor de letteren een jaargeld van 800 fr. toegelegd. — Het honorarium der jonge te *Parijs* zooveel opgang makende treurspeelster Rachel, hetwelk bij hare eerste optreding op het *Théâtre français* op 4000 fr. werd gesteld, is sedert door het bestuur van dien schouwburg, bij den snelstijgenden roem der kunstenares, op 20,000 fr., behalve de gewone emolumenten gebragt. Talma was sedert twintig jaren het sieraad zijner kunst, alvorens hij 30,000 fr. jaarlijks trok. Desniettemin zijn de betrekkingen van de jeugdige treurspeelster met het gesloten kontrakt niet te vreden, en willen de gestelde som tot het driedubbele verhoogd zien. Welk een kontrast met den armen afgeleefden Cousin! — Dezer dagen is een belangrijk werk over de statistiek der bevolking van *Frankrijk* verschenen, onder den titel: *Essai sur la statistique de la population française, considérée sous quelque uns de ces rapports physiques et moraux*; in 4°. De schrijver is de graaf d'Angeville, lid van de kamer der gedeputeerden. Dit werk is nog slechts een fragment van een grooter, dat de schrijver voornemens is later over de bevolking van *Frankrijk* uit te geven. De middelbare leeftijd in *Frankrijk* berekent de heer d'Angeville op 36 jaren en 7maanden. In de departementen van *Normandye*, dat der *beneden Seine* uitgezonderd, in die van de dalen der *Loire* en *Garonne* kan de bevolking zich over een langeren levensduur dan in het overige *Frankrijk* verheugen; de kortste leeftijd treft men aan in het beneden bassin van de *Rhône*, in *Bretagne*, den *Elsas* en in het middengedeelte van *Frankrijk*. Van de 140 personen, die men berekent dat in *Frankrijk* jaarlijks den meer dan honderdjarigen leeftijd bereiken, behooren er een aanzienlijke gedeelte in de zuidwestelijke departementen te huis. De schrijver deelt de meening niet, dat de leeftijd door elkander genomen, in de steden korter is dan op het land, doch zondert van die stelling echter de zeer groote steden uit, waar de bevolking te zeer opeengehoopt woont en minder ingetogen leeft; hij is voorts een voorstander van de afschaffing der vondelingsgestichten en keurt het beter dat de vondelingen buiten af besteed worden. — De heer Azais zijn jongste werk *de la phrénologie, du magnétisme et de la folie* aan de Akademie der Wetenschappen toezendende, heeft zich bij die gelegenheid in een' brief beklaagd over de weinige belangstelling die de Akademie zijnen arbeid betoonde. Sedert dertig jaren had hij haar zijne werken toegezonden, die de nasporing der wetten, welke al de daadzaken bestierden waar uit de menschelijke wetenschap bestaat, ten doel hadden; maar nimmer had de Akademie het door hem gestelde beginsel erkend, onderzocht of bediscussieerd. » De phrenologie — zegt de heer Azais, — in de geheele uitgestrektheid, welke dit woord aanduidt, beschouwd, is de wetenschap van de werking van het zenuwstelsel, derhalve de belangrijkste en vruchtbaarste tak van den physiologischen stam. De zenuw- of phrenologische werking in al hare uitwerkselen nagegaan, is het proefondervindelijkste, het stellingste in de levensconstitutie van den mensch en van alle dieren, die met hersenen zijn voorzien." De schrijver hoopt zijn werk, ter mededinging aan voor den physiologischen prijs van de stichting Montyon.

Nederlanden. — De heer Colsmann Theissing, Leeraar aan de Koninklijke Militaire Akademie, heeft onlangs twee maanden geleden, het eerste Cahier uitgegeven, van de door hem op steen gebragte en door den heer H. J. Backer met zorg gedrukte voorbeelden en *studiën* voor het teekenen met potlood onder den titel van *het Landschap*. Dit keurig uitgevoerde plaatwerk, hetwelk aan Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden opgedragen is, heeft zooveel bijval gevonden, dat er reeds behoefte aan eenen tweeden druk bestaat, die binnen weinige dagen het licht zal zien.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54½; dito 5 pCt. 100⅝; Kansbill. 26 negen zestiende; ½; Amort.-Synd. 94⅝; dito 3½ pCt. 79 drie achtste; Handelm. 175⅝; O. Indie 5 pCt. 98¼; Sp. Ardoin 17 elf zestiende, ⅝.

*** Op Dingsdag den 19. Februarij en volgende dagen PUBLIEKE VERKOOPING, in de Groote Verkoopzaal, op de Veemarkt, te *Breda*, van eene zeer aanzienlijke partij Zwitsersche en andere Gedrukte KATOENEN, NETELDOEK en BONTEN, MOUSSELINE DE LAINE en andere fijne STOFFEN voor DAMESKLEEDEN, MERINOSSEN, Lyonsche en andere Fransche CHWALS en OMSLAGDOEKEN, benevens meer andere MODEARTIKELEN.

Daags te voren aldaar op de gewone uren te zien.

SNELVARENDE STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Beide met Machines van lage drukking.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
ieder Zondag, Dingsdag en Donderdag,
's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
ieder Maandag, Woensdag en Vrijdag,
's morgens ten 6 ure.

Zullende op de eerst gezegde dagen bij aankomst te *Rotterdam* dadelijk eene zeer geschikte eigene DILIGENCE gereed zijn, om de Reizigers naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl op de laatstgenoemde dagen, 's morgens ten half vier ure, te *'s Hage* bij J. STAAS, aan de Bierkade, eene DILIGENCE zal afrijden, om voor het vertrek der STOOMBOOT te *Rotterdam* aan te komen.

STOOM-BOOT.

PRINSES MARIANNE.

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

FEBRUARIJ 1839.

Van Middelburg.		Van Rotterdam.	
Donderdag 21,	's morg. 5½ uur.	Dingsdag 19,	's morg. 7 uur.
Zondag 24,	» 7½ »	Vrijdag 22,	» 8½ »

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende *WERKEN* uitgegeven:

BRANDT, (H. VON) Taktiek der drie Wapens; Infanterie, Kavallerie en Artillerie. Uit het Hoogduitsch vertaald door J. J. van Mulken . . . . . *f* 2,40.

——— De Kleine Oorlog in zijne verschillende Betrekkingen. Uit het Hoogduitsch vertaald door J. J. van Mulken. Verrijkt met drie Plans . . . . . » 2,50.

DEKKER, (C. VON) Werkdadige Strategie. Naar het Hoogduitsch door J. C. van Runeveld . . . . . » 1,80.

MERKES, (J. G. W.) Dictaten van de Kennis der Versterkingskunst, met een Aanhangsel, bevattende opgaven, aanteekeningen, enz. voor verschillende wapens. Groot ruim 200 bladzijden met 18 uitslaande tabellen . . . . . » 4,60.

MULKEN, (J. J. VAN) Welddienst, ten dienste van Onder-Officieren der Infanterie, bij het Nederlandsen Leger; 3e druk, (met 4 platen) . . . . . » 0,90.

Onderrigt voor Onder-Officieren en Manschappen der Kavallerie. (Derde druk.) . . . . . » 0,90.

Handleiding tot de Paarden-Kennis, ten dienste van Onder-Officieren der Kavallerie. (Met twee Uitslaande Platen.) . . . . . » 1,20.

O'FIZEL, (Dr. F. A.) Terreinleer. Uit het Hoogduitsch vertaald, naar de tweede Uitgave, door G. A. van Kinkelwijk. Verrijkt met drie platen . . . . . » 2,25.

SPIELTVES, (G. J.) Handleiding tot de Kennis der verschillende soorten van Batterijen, met aangifte van derzelver Hoofd- en Onderdeelen, hare plaatsing, armering, enz. Met 2 Tabell. » 4,—.

Tevens is bij bovengemelden verkrijgbaar:

Naam- en Ranglijst der Officieren van het Koninklijke leger der Nederlanden en van Nederlandsch-Indien. Achtste Jaarg. 1839. *f* 1,20.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers